

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

De zegen op de Sabbat

“En Hij kwam af te Kapernaüm, een stad in Galilea en leerde hen op de sabbatdagen”.

(Lukas 4:31)

Was Bethlehem de geboorteplaats van Jezus, Zijn jeugd bracht Hij door in Nazareth, als man ging Hij wonen in Kapernaüm en dat niet uit eigen beweging. Het was ‘s Vaders wil, dat Hij Zich vestigde in Kapernaüm. In Kapernaüm had Hij voortaan Zijn thuis. In die stad heeft Hij veel gewerkt. Wie had dit verwacht. Wie had dit gedacht. Niemand! De Heere werkt daar, waar wij het niet zouden verwachten. Hij werkt naar Zijn vrijmachtig welbehagen. En dat welbehagen Gods zien we schitteren in de gang en arbeid van Jezus Christus. Hij gaat de weg van Gods verkiezing. De weg van Gods raad. In Kapernaüm werd Gods raad door Hem volbracht. Kapernaüm werd tot de hemel toe verhoogd. Hoe klein, hoe veracht, half heidens, het werd de bakermat van de Nieuwtestamentische gemeente. Hier werd de rijkdom van het Koninkrijk Gods gezien. De wonderen der genade gehoord en in daden in mensenlevens gezien. In Kapernaüm wachtte Jezus veel werk en met liefde, met volle overgave des harten heeft Hij gewerkt, heeft Hij geleerd.

In de tekst wordt dit laatste bijzonder onderstreept. Hij onderwees. Waarin en waaruit onderwees Hij? Hij liet de Schriften Gods horen. Het “daar staat geschreven” had Zijn hart. Zijn hart was verbonden aan de Schriften, omdat zij van Zijn Vader waren. Die Schriften opende Hij. Dit kon Hij doen, omdat Hij de Schriften verstond. Wie verstaat, kan verklaren. En wie verstaat als Hij? Hij is immers de Zoon des

Vaders en gezalfd met de Geest des Vaders. Nu leerde Hij, staat er, op de sabbatdagen. Ook daar moeten we niet over heen lezen. Op de sabbat, dat is Gods dag, gaf Hij onderwijs en dat maar niet in één of ander huis, maar in de synagoge. De synagoge was de plaats van samenkomst in die tijd. Daar vergaderde het volk. Daar werd de wet Gods gelezen. Daar werd het Woord Gods gelezen. Daar werd de verklaring van het Woord gegeven. De synagoge was de plaats van de Woorddienst, van de leerdienst. Nu stonden sabbat en Woord, sabbat en Woorddienst niet los van elkaar. Onlosmakelijk waren zij aan elkaar verbonden.

En die band heeft niet een mens gelegd, maar God de Heere Zelf. Hij is de Schenker van de sabbat; Hij, de Gever van het Woord, heeft beide aan elkaar verbonden. Van daar dat Jezus het vieren van de sabbat bij het Woord, rondom het Woord betrachtte. Op de dag van de sabbat was Hij in de synagoge. Overslaan deed Hij niet. In de Woorddienst ging Hij zelfs voor. Door deze daad, naar Gods wil, heeft Hij het sabbatvieren verbonden aan de Woorddienst, aan de Evangeliedienst en dat niet als een tijdelijke, maar als een blijvende zaak.

Het gaat de mens wel, die leeft bij de Woorddienst op de sabbat. Men kan er de zaligheid niet mee kopen, maar men kan er de zaligheid wel mee krijgen, mee krijgen uit genade. En hiervan kan men ook zeker zijn, dat het leven, het leven van elke dag niet ongezegend blijft. Jezus leerde in

Kapernaüm op de sabbatdagen als de hoogste Profeet en Leraar. Hij doet dat nog door Zijn knechten, door Zijn leerjongeren. Deze zijn onbekwaam in zichzelf, maar niet onbevoegd. Ze zijn gesteld in Zijn dienst. Van Hem hebben ze hun opdracht ontvangen. De opdracht, die spreekt van onderwijs, van leren. Niet beleren, maar leren. Leren, wat de Leraar zegt, beveelt. Het onderwijzen, waartoe Hij roept, is veelomvattend, veelzeggend. Het moet spreken van de verborgenheden van de Vader, van de Zoon en van de Heilige Geest, geopenbaard in het Woord. Het moet spreken van de heilsleer van de Drie-enige God tot zaliging van een zondaar. Belicht moet worden de totale verlorenheid, vloekwaardigheid van de mens, maar ook de mogelijkheid van zalig worden in Christus Jezus. Het onderwijs moet belichten, wat er leeft in de schachten van het menselijk hart, maar ook wat er leeft in het hart van God. Welke Gods deugden en Gods eigenschappen zijn. In het onderwijs moet de Bijbelse bevinding spreken tot ontdekking van de huichelaar, van de schijnchristen, maar ook tot troost, bemoediging en onderwijzing van het Godvrezende hart. Daartoe roept de Heere. Daartoe heeft Hij Zijn dag. Zijn sabbat gesteld tot het geven van onderwijs. Ziet u zo de zondag? Spreekt u zo over de zondag?

Laat in het onderwijs geven, in uw gebed met de jeugd, uitkomen de waarde, de rijkdom, de zegen van de zondag. Wat de prediking op die dag doet, doet voor heel het leven. De Heilige Geest wil de prediking, de Woordverkondiging

zo plaatsen in ons leven, zodat we “zondagskinderen” worden en blijven. Zondagskinderen, die

leven bij en door de zegen van de sabbat.

M.C. Tanis

Ambtelijke praktijk

De kritiek op de verwerping van het gereformeerd belijden bleef.

Oude afwijking

Deze vraag is nog actueel. Want de strijd of het denken omtrent de Dordtse Leerregels zijn nog niet voorbij. Het is opvallend dat de gesprekken zich ook kunnen toespitsen op die Leerregels. Het gaat dan direct al over het eerste hoofdstuk. Uitgangspunt is het opschrift van het eerste hoofdstuk. De Goddelijke verkiezing en verwerping. Er dient in de discussie of het eigen overleg gedacht te worden aan het feit waarom de Dordtse broeders zo beginnen. De Arminianen hadden in hun samenkomst te Gouda in 1610 een Remonstrantie samengesteld. In dat stuk werden 5 kardinale punten gesteld die geheel afweken van de gereformeerde belijdenis. Die afwijking was niet iets nieuws in de geschiedenis van de kerk. Denk aan de strijd tussen Pelagius en Augustinus in de vijfde eeuw. Pelagius ontkende de leer van verkiezing en verwerping. Naar zijn overtuiging wordt ieder mens zonder zonde en zonder deugd geboren. De mens beschikt over een vrije wil om de zonde of de deugd te kiezen. Nu is er door Christus de helpende genade gekomen. Door daarvan gebruik te maken kan de mens zijn eindbestemming bereiken: de heerlijkheid. In het leven heeft hij ook Christus als

voorbeeld. Door Zijn menswording kan Jezus door Zijn leer en voorbeeld de mens aanmoedigen op de weg van de deugd.

Belijden

In zijn dagen was Calvijn een vurige belijder van de verkiezingsleer. Hij had de eer van God hartelijk lief. In zijn belijden en strijden blijkt dit overduidelijk. Naar aanleiding van wat de remonstranten in 1610 stelden, werd in 1611 een contraremonstrantie opgesteld. Dit gebeuren bracht geen einde aan het conflict. Geen enkel contact bracht toenadering. De kritiek op de verwerping van het gereformeerd belijden bleef. Zoals we weten viel de eindbeslissing op de Dordtse Synode 1618/19. De beoordeling van die daad en de uitspraak van de voorzitter Bogerman zijn er nog. Was er liefdeloosheid op de synode of sprak tijdens de behandeling liefde voor de waarheid die naar de godzaligheid is? Wij zijn overtuigd van het laatste. Na de vaststelling van het jongste belijdenisgeschrift werd de strijdbijl niet begraven. Te meer daar het belijden van Dordt aanvaard werd als het kerkelijk belijden. De kritiek op of het verzet tegen het belijden nam toe omdat de geest van de remonstranten niet verdwenen was. De kritiek en

het verzet gingen doorwerken en werden zelfs sterker, gestimuleerd door theologen. Ook in kerken ging het leven. Een synode sprak uit: wij matigen ons niet aan dat de proeve van beschrijving die u ontvangen hebt een vervanging van een belijdenis zou zijn. Wat nu aangeboden wordt is een neerslag van het actuele belijden van deze tijd om zo tot een gemeenschappelijk getuigenis van de waarheid Gods te komen. Het verkregene zou kunnen dienen als leidraad voor het gesprek daartoe opdat de kerk mede hierdoor op de rechte wijze zou voortgaan op de weg van het belijden. Het is opvallend als het gaat over de leer van de verkiezing dat gezegd wordt dat het accent valt op de liefde van God. Die liefde kan vergeleken worden met een reddende hand en die is tot allen uitgestrekt. In het geloof nu verwelkomt zich Gods verkiezing. Het geloof maakt de verkiezing tot werkelijkheid. Daardoor is de menselijke beslissing van grote betekenis.

Bijbelse papieren

Letten we op de praktijk dan is die omschrijving niet verdwenen. Het komt aan op de geloofsdaad van de mens. Eenzijdig wordt benadrukt in prediking het geloof. Eenzijdig wordt het accent gelegd op het geloven. Men ontkent het historisch geloof, maar in de praktijk wordt het gehouden voor het ware geloof. Het kan de toets van zondag 7 en 23 van de catechismus niet doorstaan. Het gaat zoals het kan gaan met een verkeerswet. Bepaalde regels neemt men in eigen hand. Er is sprake van zelfbepaling. Die zelfbepaling wordt in het kerkelijk leven gevoed en voor waar aanvaard. Nu moeten we niet menen

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad treft u een meditatie aan over Lukas 4:31 “De zegen op de Sabbat” van ds. M.C. Tanis. Eveneens van de hand van ds. Tanis een bijdrage getiteld “Waarom zo het begin?” Ds. P. Roos schrijft opnieuw over rechtvaardiging. Ds. M.A. Kempeneers schrijft verder over het boek Daniël. U treft een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek getiteld “De blinde van Jericho.” Ds. Hoefnagel behandelt een vraag over Avondmaalsviering. Van de hand van Ds. K. ten Klooster een tweede artikel over Wet en Evangelie. Tenslotte enkele persberichten en boekbesprekingen.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 5 februari 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 24 januari.

AvH

dat in gereformeerde, reformato-
rische kringen de gedachte nog
overal heerst van wat in de vorige
eeuw werkelijkheid was. Er was
overwegend de onderstreping van
Schrift en belijdenis. In gesprek en
geschrift werd het beleden. Ging
het over de belijdenisgeschriften
dan werd gezegd: het zijn onze
papieren. De juistheid van die
papieren werd aangegeven. De
belijdenisgeschriften spreken
geloofstaal. Voluit naar de Schrif-
ten. Onderstreept werd de opmer-
king: alleen wie zelf gelooft zal de
taal van de belijdenisgeschriften
gelovig kunnen verstaan. Vandaag
zijn er rimpels. Het is een sterke
opmerking. In onze seculiere tijd
zo zegt men zien we de geschriften
uit het verleden niet voorbij, maar
laten we bijzonder met de Bijbel in
de hand werken. Kerkelijk tegen-
over elkaar staan, belijdend waarin
we een zijn. In denken en spreken.
De bezinning moet gezamenlijk
doorgaan: hoe kunnen we onze
medemens het beste bereiken. In
prediking, liturgie en gesprek.
Daarbij kunnen we niet zo met
de Leerregels uit de voeten en we
dienen rekening te houden met
de opmerking dat we de taal en de
stijl niet vatten. Nu kan dichtbij
huis het pastorale gesprek geblok-
keerd worden door de opmerking:
als je niet uitverkoren bent, word
je niet zalig. Ook blijven de op-
merkingen niet uit wanneer in de
prediking de geestelijke doodstaat
van ieder mens wordt benadrukt.
De ergernis kan zo gericht zijn
tegen Gods besluit en tegen de

daad van de prediker. Wanneer
we nu letten op hoofdstuk 1 dan
is het opvallend hoe de vaderen
het leerstuk van de verkiezing en
verwerping uitwerken. Laten we
acht geven op het begin.

Het begin

Het begin van artikel 1 spreekt
ons niet van de Goddelijke daad,
maar van de daad van de mens-
heid. Zo moeten we niet boven
beginnen, maar beneden. We moe-
ten beginnen bij de val in Adam.
Bij dat gebeuren is niemand
uitgesloten. De tegenwerpingen
daartegen ontbreken niet. Het kan
vandaag gehoord worden: we zijn
zeker onder het noodlot geboren
en is dat rechtvaardig? Men keert
zich tegen Gods daad. Men wil er
niet van weten vloekwaardig te
zijn en de eeuwige dood verdiend
te hebben. Dan gaat men echter
voorbij aan eigen werkelijkheid.
Is men zonder schuld? Heeft
men geen zonde? Doet men geen
zonde? Gods Woord zegt: wie kan
een reine voortbrengen uit een
onreine. Er wordt gewezen op wat
de mens denkt en hoe hij leeft. En
dat Gods Woord bestaat in der
eeuwigheid zodat de plaats van de
mens onveranderd is, de eeuwen
door. De ganse wereld is voor God
verdoemelijk. Allen hebben gezond-
digd en derven de heerlijkheid van
God (Romeinen 3). In het uur van
onze belijdenis hebben we open-
lijk beleden dat Gods Woord de
waarheid is en tevens wat in de be-
lijdenisgeschriften over ons staat
de waarheid is naar Gods Woord.

Door doopouders wordt het open-
lijk beleden van zichzelf en van
hun kind(eren) en de gemeente die
hun ja-woord aanhoorde stemde
daarmee in. Want het doopuur
raakt heel de gemeente. Zolang
men nu komt met zijn bedenking
weet men niets van de confron-
tatie met God. De werking van
de Heilige Geest ontbreekt. Die
overtuigt van onze werkelijkheid.
Van onze moedwillige daad met
al de gevolgen van dien. Het staan
tegenover God. Kennen we het
buigen voor onze Schepper? Zijn
we het eens geworden met het von-
nis van onze Schepper en Weldoe-
ner? Zijn we ervan overtuigd dat
we recht hebben op de Goddelijke
verwerping? We hebben het recht-
vaardig oordeel verdiend. Geldt
dat ook een verbondskind? Zeker.
Denk aan Jesaja. Maar lees verder.
Onbegrijpelijk, maar waar. Er is
zaligheid. En dat voor een zondaar
die naar het rechtvaardig oordeel
de tijdelijke en eeuwige straf ver-
diend heeft. Leven we zo: Bijbels,
confessioneel? Kennen wij als
ambtsdragers wat wij in prediking
of gesprek met de gemeente(leden)
voorhouden? Zelfonderzoek is
niet alleen voor de gemeente. De
ernst van het predikant- zijn is
Gods dienaren niet onbekend.
Het 'wij' van de profeten wordt
niet voorbijgezien. Wat door de
predikant aan de gemeente wordt
voorgehouden, dient hij ook per-
soonlijk te kennen.

M.C. Tanis

*Het kan
vandaag
gehoord
worden: we
zijn zeker
onder het
noodlot
geboren
en is dat
rechtvaardig?*

Kerkelijk actueel

Rechtvaardiging (2)

Inmiddels heb ik het boek van Ds. Kort ook in huis. Het onderwerp greep me, omdat het me al lange tijd bezig houdt, ook in mijn persoonlijke leven. Ik wil echter niet te diep op het geschrift van Ds. Kort ingaan, omdat er dan weer zo snel persoonlijke noten gekraakt zouden kunnen worden. Ik wil het dus met u hebben over de zaak en niet over de persoon en zijn toonzetting.

De Afscheiding

Ik zocht maar heel even op
internet en toen kwam ik via de
naam van Ds. Kort terecht bij het
Rehobothforum. Jongelui wis-

selden (op een goede toon) over
wat er geschreven was. De meesten
begrepen het niet helemaal. Ik
dacht toen wel met spijt dat we
de jongelui meer positieve zaken

zouden moeten bijbrengen. Dat
waarschuwde me voor een onge-
wenste polemiek. Maar natuurlijk
wees er ook wel een vinger naar
mijzelf. Ik zelf immers verkeer

*De tijden zijn
inmiddels
grondig
veranderd
en de kerken
ook. In het
genoemde
jaartal ligt ook
de aanleiding
om niet
enthousiast
te zijn over de
VGKN.*

ook vaak aan de fronten van het kerkelijke leven. Ik hoop echter dat ik dan maar altijd heb kunnen duidelijk maken dat ook ik en wij in dezelfde schuld staan. Graag houd ik de persónlijke verbinding met anderen recht overeind, ondanks verschillen.

Ik heb geconstateerd dat onze kerken in dit boek niet genoemd worden, noch ten goede, noch ten kwade. Het ging vooral om de Ger. Gemeenten en de Oud Gereformeerde Gemeenten. Ik kan begrijpen dat onze kerken verder van de schrijver af staan.

Ik geef wat dat betreft toch een kleine aanvulling. Er is een tijd geweest waarin in de meeste preken van onze kerken expliciet gewaarschuwd werd tegen de leer van Kuiper, namelijk de veronderstelde wedergeboorte (wat Ds. Kort embryotheologie noemt). Dat had te maken met de vereniging van 1892. Afscheidenen en Dolerenden gingen toen samen. Slechts enkelen (drie gemeenten, 700 leden) maakten die fusie niet mee. Er waren meerdere redenen, maar de geestelijke verschillen waren voor de meesten doorslaggevend. Het is goed om te bedenken dat onze kerken zó ontstaan zijn. Dit staat in schril contrast met het uiterst negatieve oordeel dat de schrijver heeft over de Afscheiding.

De tijden zijn inmiddels grondig veranderd en de kerken ook. In het genoemde jaartal ligt ook de aanleiding om niet enthousiast te zijn over de VGKN. Ik merk dit maar terloops even op. Toch betekende deze weigering om mee te gaan niet dat er nu in onze gemeenten een nadrukkelijk accent werd gelegd op de rechtvaardiging ten koste van de andere momenten uit de orde des heils. En daar heb ik het dan de vorige keer al over gehad. Dit houdt in dat het thema waarover hij spreekt, van belang is, ook voor ons. Het raakt het hart van het Evangelie.

De getuigen

Dit thema wil ik voor het juiste begrip nog eens nader omschrijven: is er geestelijk leven voorafgaande aan de bewuste kennis van

Christus? Is er geestelijk leven alvorens men weet van de vergeving der zonden? U begrijpt dat deze vraag van het grootste belang is voor prediking en pastoraat; ook voor uw eigen geestelijke beleving. Van belang is het woord: “bewust”. Als ik de schrijver goed versta, wil hij niet weten van geestelijk leven waarin dit bewuste weten gemist wordt. Weet je het bewust, dan is het goed; er kan geen sprake zijn van enig bezit als de zondaar daar geen weet van heeft (141).

Het is niet eenvoudig om de gedachten van Ds. Kort goed weer te geven. Hij vindt zijn onderscheidingen en gedachten zelf zonneklaar, maar ik vrees dat de lezer hem daarin niet altijd kan volgen. Ik althans begrijp meermalen niet wat hij bedoelt. Dat maakt het gesprek hierover moeilijk. In begrijp zijn onderscheiding wel maar de Bijbelse onderbouwing minder. Ds. Kort spreekt als zijn overtuiging uit, dat de zuivere “bloedtheologie” vrijwel niet meer geleerd wordt (18). Het is bekend dat ook Ds. Pauwe in zijn tijd deze mening was toegedaan. Deze constatering is te snel en te oppervlakkig gemaakt. Ik heb achtung voor veel collega’s die zich ernstig en biddend inspannen om de zaken getrouw voor te stellen. Dat geldt voor mij zeker ook als het gaat om dienaren als Ekeveld en Moerkerken. Ik denk concreet aan een door Ds. Kort geciteerde uitspraak van Ds. van Ekeveld, die ik hier nu overneem: “In de prediking zal dienaangaande duidelijk moeten worden, dat het ontgrondende, ontblotende, verbrijzelende en vernederende werk des Heiligen Geestes in het hart van de zondaar geen voorwaarde is, waaraan de mens moet voldoen, maar vrucht is van die wedergeboorte”.

Kort noemt dit embryotheologie, maar ik ben daarentegen juist heel dankbaar voor een uitspraak als deze. Kort meent dat het verbrijzelende werk van de Heilige Geest alleen maar voorbereidingen zijn, die voorafgaan aan de wedergeboorte. Is dat zo? Hij zal terecht stellen: iemand die verbrijzeld is, mogen we buiten de bewuste ken-

nis van Christus geen grond geven voor de eeuwigheid. Maar dat is de zaak niet. Is het verbrijzelende werk van de Heilige Geest slechts algemene overtuiging?

Neem dan eens de verklaring van Ds. Smits (door hem en door mij hooggeacht) over de eerste zondagen van de Heidelbergse Catechismus ter hand. Het blijkt dat Ds. Smits daar spreekt over geestelijk leven, terwijl er geen bewuste kennis is van de Persoon van Christus. Dat hangt misschien ook samen met een andere visie op de wet, waarover het in deze zondagen gaat.

Ds. Smits spreekt in deze zondagen over levendgemaakte mensen. Bij zondag 5 haalt hij Philpot aan: “als God de mens levend maakt, dan is het eerste wat God doet, dat Hij hem dood slaat”. Ds. Smits zelf: “Ik zal niet zeggen dat in deze zondagsafdeling al gesproken wordt over een toegepaste Middelaar, maar de weg wordt daarheen geleid. Er wordt hier gesproken over de zielsbevindingen en de zielshandelingen. Nee, de ziel handelt niet maar de Heere komt te handelen en komt af te rekenen”. Hij spreekt reeds voor zondag 6 (waarin de Persoon van de Middelaar wordt geopenbaard) over geestelijk leven. Hij zegt zelfs een bladzijde verder (86): “Van de komst van de Middelaar weet hij niet”. Onder zondag 6, waar Christus wordt genoemd en verklaard, lees ik: “Hier is de zondaar nog steeds in bekommering, hij is als het ware in de geestelijke onderhandeling”. Deze bekommerde mist God voor zijn ziel.

In een vorig artikel heb ik al aangegeven dat de wet hier door Christus profetisch verklaard wordt aan zondaren. Dat is werkelijke bediening uit Hem. Levende bediening.

In de lijn van Ds. Kort kan de natuurlijke mens wel heel erg ver komen. Hij kan zélf zijn hoogmoed breken, hij kan bekommerd worden vanwege zijn zonden, hij kan verbrijzeld worden, hij kan God zelfs geheel toevallen. Dit nadert bijna tot het Remonstrantisme, want ook daar kan de zondaar heel erg veel. De eenzijdige nadruk op zekerheid en bevestigd geloof

in Christus doet anderzijds ook weer denken aan het Evangelisch gedachtengoed of aan Vrijgemaakte lijnen.

Nu zal men zeggen: heel veel overtuigingen gaan later weer over en leiden tot niets, zonder dat er iets gebeurd is. Daar was Calvin ook bevreesd voor. Er zijn ware en er zijn valse vormen van ontdekking en bekommring. Zeker. Dus: we mogen iemand buiten het zekere weten nooit grond geven om daarop te rusten. Maar het is aantasting van Gods werk als we de eerste beginselen zouden wegvagen. Onze tijd leert immers dat het zeker weten van velen later óók blijkt op niets uit te lopen. Het zou goed zijn als de uitgave van Ds. Kort ons allen te meer biddend doet nadenken over de aard van het werk des Heeren. Ik verwijs graag naar een andere uitgave, die het onderhavige thema ook behandelt. Ik denk niet dat Ds. Kort mij zal bijvallen hierin, want ik bedoel het boek van Ds. C. Harinck over de toeleidende weg. Daarin worden ook de gevaren van een wedergeboortetheologie wel genoemd, maar de schrijver voert gronden genoeg aan om

evenwichtig te spreken over de overtuigingen die de Heilige Geest werkt.

Leg deze twee uitgaven eens naast elkaar.

De conclusie

Resumerend kunnen we stellen dat er in de gedachten van de schrijver waarschuwingen doorklinken die ik graag bijval. Ik heb gemerkt dat de jaren door in veel preken de rechtvaardiging van de zondaar (bloedtheologie genoemd door Ds. Kort) langzaam maar zeker op de achtergrond is geraakt. Ten gunste van het geloof, waarin de mens meer actief kan zijn. Ik heb dat steeds gezien als een overgang naar een oppervlakkige leer. Deze neiging zie ik vooral in de prediking ter linkerzijde. Ik ben eveneens ook van mening dat er vóór en buiten de bewuste vereniging met Christus soms grond geboden wordt op de basis van allerlei gemoedelijke ervaringen. Dat is ter rechterzijde.

Maar als we geen grond mogen geven, we mogen bekommerde mensen toch wel hoop geven op grond van Gods eigen werk? Ik heb meermalen de vraag gesteld:

Met hoe veel kan iemand verloren gaan en met hoe weinig kan iemand behouden worden? Als we spreken over de wedergeborene op zijn slechtst en de onwedergeborene op zijn best, is het onderscheid nauwelijks aan te geven. De beelden van de bloembol en de pasgeboren baby kunnen een illusie zijn van het geestelijke leven. Gods Woord neemt deze beelden ook over. De Heere Jezus spreekt er op soortgelijke manier ook over: "eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar" (Mark.4:28). Er is ontwikkeling en hoe verloopt deze dan? Er is toch geen vrucht zonder de zaadkorrel? De landman zal menigmaal met tranen zaaien omdat het zaad nog niet alles zegt over de vrucht. Daarom is het, voor dienaren en voor Gods kinderen, een zaaien met tranen. Maar juist die zo zaait, zal met gejuich wederkomen, dragende zijn schoven.

P. Roos

*Maar als we
geen grond
mogen geven,
we mogen
bekommerde
mensen toch
wel hoop
geven op
grond van
Gods eigen
werk?*

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

Daniël 1:3

En de koning zeide tot Aspenaz, den overste zijner kamerlingen, dat hij voortbrengen zou enigen uit de kinderen Israëls, te weten, uit het koninklijk zaad, en uit de prinsen;

Elk jaar worden in Nederland honderden kinderen en jongeren als vermist gemeld. Sommigen lopen weg, anderen worden meegenomen door familieleden, en soms worden ze ontvoerd door onbekenden. Bekend is het zogenaamde AMBER-Alert-systeem. De naam komt van het 9-jarige meisje Amber Hagerman, dat op 13 januari 1996 werd ontvoerd en vermoord. Een AMBER Alert is een lan-

delijke waarschuwing die de politie uitstuurt bij kindervermissingen en -ontvoeringen. Daarmee wordt via moderne media zoals SMS en Matrixborden snel een enorme groep mensen geïnformeerd. Zo wordt de kans op een goede afloop vergroot.

Daniël en zijn vrienden waren eigenlijk ook nog maar kinderen toen ze werden ontvoerd. Ze waren niet ouder dan 13, 14 jaar. Nou, probeer je dat eens voor te stellen, jongelui: je bent 14 jaar en je wordt weggehaald van huis. Niet om op vakantie te gaan, maar om naar Babel te gaan. Dat is 1500 kilometer van huis! Dat was een

afscheid voorgoed. Ze zouden Jeruzalem nooit meer zien, ze zouden de tempel nooit meer zien, ze zouden hun ouders nooit meer zien...

Ouders, stel je voor, dat ze je kind meenemen. Veel ouders moeten het meemaken. In Nederland zo'n 200 per jaar. Wereldwijd duizenden. Wat een paniek, onzekerheid en verdriet veroorzaakt dat. In die tijd was dat niet anders. Daar stonden die vaders en moeders. En hun jongens worden meegevoerd. Nog één keer kijken ze om. Nog één keer de hand omhoog. En ze zijn hun jongens voor altijd kwijt. En die jongens zelf? Ze hadden geen keus. Ze moesten mee.

*Het loopt hun
Vader echt niet
uit de hand.*

En zou de jonge Daniël nu zonder vragen de weg naar Babel zijn gegaan? We weten het, Daniël en zijn drie vrienden waren godvrezende jongens. Dat is trouwens ook bijzonder. Als je op je 13e, 14e jaar de Heere al echt mag vrezen. Als je dan al die goede keuze hebt mogen doen.

Hebben jullie dat ook al mogen doen, jongelui? Hebben jullie al lust gekregen om de Heere te vrezen, Die het allerhoogste en eeuwige Goed is? Daniël en zijn vrienden waren door het geloof aan God verbonden. Zij hadden de Heere lief. En zij hadden de geboden van de Heere lief. Dat zal straks wel blijken.

Maar, misschien hebben ze juist daarom wel ontzettend veel strijd gehad. Want waar was God nou? En waarom liet God dit toe? Juist omdat ze de Heere vreesden zullen de vragen toch wel in hun hart geweest zijn. Dat zal toch wel een wonder zijn als zij van alle ballingen er geen moeite mee hebben

gehad. O zeker, het zal ook in hun hart gestormd hebben. Net als in het hart van Jeremia. En van Ezechiël, en van de dichter van psalm 74

*Waarom, o God, zijn wij in eeuwigheid
Van Uwe gunst en onderstand verstoken?*

Hoe kan Uw toorn dus tegen ons nog roken,

Die schapen zijn, zelfs door Uw hand geweid?

Maar ook al zien die vier jongens het nu niet, tóch is Gods hand in deze weg. En later zullen ze het gaan verstaan, wat hier Gods bedoeling mee was. Dat vertelt de Heere de Zijnen niet van tevoren. Maar Zijn kinderen mogen erop vertrouwen dat Hij weet wat Hij doet. Het loopt hun Vader echt niet uit de hand.

En dat moeten ze leren in het leven. Ook als het zo tegenzit en als je weg zo krom is en als het allemaal zo onbegrijpelijk is. En het wel lijkt of de Heere totaal verdwenen is uit je leven en of Hij

vergeten is om genadig te zijn.

Rust mijn ziel, uw God is Koning, heel de wereld Zijn gebied. Alles wisselt op Zijn wenken, maar Hijzelf verandert niet. En Zijn Woord verandert ook niet. En Zijn trouw evenmin.

En zo moeten ze Hem volgen. Ook op de weg bij hun ouders vandaan. En zo moeten ze geloven. Ook als ze Jeruzalem nooit meer zullen zien en als ze nooit meer terugkeren naar de tempel. Dan mag er toch de wetenschap zijn dat er een Goddelijk AMBER Alert is. Hij verliest de Zijnen nooit uit het oog. Hij is alert op Zijn kinderen. De Heere zal in dit moeilijk leven Zijn volk en erfdeel nooit begeven. *Wentel uw weg dan maar op de Heere, Daniël, want Hij zál het maken. Vertrouw op Hem, Hananja, Zijn hulp zál blijken. Werp al uw bekommernis op Hem, Misaël, want Hij zorgt voor u. En Azarja, heb maar goede moed, want Hij heeft de wereld overwonnen.*

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

De praktijk der godzaligheid

Wet en Evangelie (2)

*Adam en Eva
ontvingen
van God dus
een heldere
openbaring
van de wil van
God.*

Naar Zijn beeld

Het juiste verstaan van de Persoon en het werk van Christus is afhankelijk van het inzicht in de schepping van de mens. Gods Woord onthult ons niet de schepping vanuit de herschepping, maar doet de herschepping verstaan vanuit de schepping. Daarmee keerden we ons tegen de barthiaanse inzichten, van de omkeer van Wet en Evangelie. In den beginne schiep God (Gen. 1:1). God is de Schepper van hemel en aarde, van de zon, de maan en de sterren, de vissen en de dieren enz. Hij schiep ook de mens. En God zei: laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis (Gen. 1:26). God, de levende God, de eeuwige God, heeft de mens geschapen voor Zichzelf. Hij schiep de mens naar Zijn beeld. Begiftigde hem met verstand, wil en aandoeningen. Geschapen

naar Gods beeld belijden we met zondag 3 van de Heid. Catechismus in ware kennis gerechtigheid en heiligheid, opdat hij God zijn Schepper recht kennen, Hem van harte liefhebben en met Hem in de eeuwige zaligheid leven zou, om Hem te loven en te prijzen. De mens dus geschapen opdat Hij zijn Schepper zou kunnen kennen, dienen en gemeenschap met Hem zou oefenen. We lezen dat in Gen. 1:27: en God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze. Dat staat in hoofdstuk 1 heel algemeen - mannelijk en vrouwelijk - en in hoofdstuk 2 lezen we dan hóe Hij de mens heeft geschapen. De bijzonderheden daarvan. Maar waar het dan om gaat is dat we in vs 28 lezen: en God zegende hen en God zei tot hen. Op die orde moeten we letten. God zegende

hen en gaf daarna bepaalde regels, daarna openbaarde God Zijn wil. Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt en vervult de aarde en onderwerpt haar enz. In Gen 2: 15 lezen we: zo nam de Heere God de mens en zette hem in de Hof van Eden om die te bouwen en te bewaren. De mens, door God geschapen, stond dan ook onder de verplichting God lief te hebben en Hem gehoorzaam te zijn. Gehoorzaam uit liefde.

Adam en Eva ontvingen van God dus een heldere openbaring van de wil van God. Dat gebod van God, de Wet van God is de levenswet van de mens. Gegeven niet op stenen tafels, maar in zijn hart geschreven. De mens kon blijven in de staat waarin hij was geschapen, maar hij kon ook daarvan vervallen. De Heere had alle geboomte uit het aardrijk doen spruiten, begerlijk voor het gezicht en goed

tot spijze. De mens mocht van al de bomen in de hof vrij eten, maar van de boom van kennis van goed en van kwaad mocht dat niet. Als ze dat deden zouden ze sterven (Gen. 2:16,17). Dit gebod werd de mens gegeven om zijn gehoorzaamheid te beproeven. En zolang hij zich daaraan onderwierp, kon hij geen onheilige begeerten koesteren, want zijn natuur was heilig. Maar de mens overtrad het gebod door te eten van de verboden vrucht. Dat is een schenden van de hele Wet. Hij werd in eigenlijke zin schuldig aan opstand, afgoderij, godslastering, moord. Het Goddelijke licht dat in zijn ziel scheen, werd verduisterd, het beeld van God in hem verbroken. Hij verloor de kracht tot onderhouding van de Wet, waaraan zijn geluk ten nauwste was verbonden.

Alle mensen

De Wet echter hield haar kracht. God de Schepper, de heilige God deed geen afstand van Zijn recht op eerbied, liefde, gehoorzaamheid, die de mens Hem verschuldigd is. Die alle mensen Hem verschuldigd zijn. Paulus in de Romeinenbrief bevestigt dat in hoofdstuk 2:12vv: want zovelen als er zonder Wet gezondigd hebben, zullen ook zonder Wet verloren gaan; en zovelen, als er onder de Wet gezondigd hebben, zullen door de Wet geoordeeld worden. Voor zover de mensen, door God geschapen, zonder Wet zondigen, voor zover zullen zij zonder Wet verloren gaan. Zij zullen verloren gaan, zij zullen het oordeel van God niet ontkomen en zij zijn niet te verontschuldigen. Zij die ónder de Wet gezondigd hebben, zullen echter door de Wet geoordeeld worden. Zij zullen van elke aanraking met Gods Wet rekenschap geven. Want hun zondigen is een weerstaan van hun Schepper in de stem van Zijn gebod. Zonder Wet is er van geen behoud sprake. Slechts het verloren gaan blijft over.

Waar echter zij die onder de Wet geoordeeld worden, daar gaat het om hun rechtvaardiging. Al gaven zij eer aan de Wet, al wilden zij die Wet horen, al waren zij er ernstig op uit, om haar te kennen, de

hoorders der Wet zijn niet rechtvaardig voor God, maar de daders van de Wet zullen door God gerechtvaardigd worden. Want wanneer de heidenen die de Wet niet hebben, van nature dingen doen die der Wet zijn, dezen de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet, als die betonen het werk der Wet, geschreven in hun harten (Rom. 2:14). Ook de heidenen bezitten om zo te zeggen de wortel van de Wet in hun harten. De Wet stond oorspronkelijk in het wezen van de mens geschreven. En om zijn val moest die Wet op stenen tafels tegenover hem treden. Maar ook dat het schrift van die Wet in de ziel van de mens onuitroeibaar is. Dus dat degenen die zonder de geschreven Wet zijn, toch niet zonder Wet zijn, ook zij niet. De gevallen mens, hoe diep ook gezonken, heeft verstand en geweten, hoe dan ook een gevoel van goed en kwaad. Voor de toenemende verduistering en wat wel genoemd is de verstomping ervan is die mens verantwoordelijk. In de dag van het gericht zal het menselijk leven tot Gods rechterstoel terugkeren. Het leven met het licht waarmee het werd beschenen en zonder het licht waaraan het vreemd bleef. Maar alle mensen staan onder de verplichting van volmaakte gehoorzaamheid aan de Wet van God. De Westminster Confessie belijdt dit in artikel 19 zo: God gaf aan Adam een Wet als een verbond der werken, waarmee Hij hem én zijn nageslacht, verplicht heeft tot een persoonlijke, allesomvattende, grondige en gedurende gehoorzaamheid; het leven beloofde bij de vervulling ervan en met de dood dreigde bij de verbreking ervan. Hij bekleedde hem met de kracht en het vermogen haar te houden.

Na de val bleef deze regel de volmaakte regel voor gerechtigheid ze werd als zodanig door God op de berg Sinai gegeven in 10 geboden, geschreven op 2 tafels. De eerste vier geboden beschrijven onze plicht ten opzichte van God, de andere zes ten opzichte van de mens.

Christus en de Wet

En waar nu het rechte functione-

ren van de Wet in het leven van de mensen grondig is verstoord, verwoest, moet dat hersteld worden zal de mens weer rusten als het pronkjuweel van God aan zijn Vaderhart. Na de val zoekt God Adam op. Adam die zich verbergt. Daar dan komt de 1e straal van het Evangelielicht in de moederbelofte. God Die zegt, Die belooft: Ik zal vijandschap zetten (Gen. 3:15). Hij heeft, zoals de Nederlandse geloofsbelijdenis fraai verwoordt in artikel 17, Adam en Eva daarmee getroost, belovende hun Zijn Zoon te zullen geven. Het is de eerste straal van het Evangelie van de verzoening in Christus. Is de mens, zijn Adam en Eva verleid door de slang, als het glas van de tijd vol is komt Christus. Het eeuwige Woord dat vlees is geworden, de incarnatie. Heeft Hij de Wet veranderd, verbeterd of aangevuld? Nee. Heeft Hij als tijdelijk en onvolkomen, door een nieuwe Wet vervangen? Nee. Hij heeft plechtig, als onder ede verklaard: voorwaar zeg Ik u: totdat de hemel en aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles zal geschied zijn (Matth. 5:18). Alles namelijk wat de Wet eist. In dat verband heeft Christus de Wet in haar geestelijke strekking verklaard. Niet dat Christus de Wet vergeestelijkt, nee de Wet is geestelijk, naar haar eigen bedoeling. Jezus verwierpt nadrukkelijk de gedachte dat de Wet alleen uitwendige gehoorzaamheid zou eisen. Hij doet dat in de confrontatie met Schriftgeleerden en Farizeeën. Meent niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de profeten te ontbinden (Matth. 5:17). Ontbinden dat is losmaken, dat is uit het verband lichten, uit het verband waarin ze gezet zijn. Ontbinden dat is voor niet meer geldig verklaren, als zonder waarde en betekenis terzijde schuiven. Nee dat doet de Heere Jezus niet. Hij is gekomen om de Wet te vervullen. Dat wil zeggen volbrengen, voleindigen in de zin van er volmaakt aan gehoorzamen, letterlijk alles ten uitvoer brengen wat in de Wet en de profeten is gezegd. *(wordt vervolgd)*

*Het leven
met het licht
waarmee
het werd
beschenen en
zonder het
licht waaraan
het vreemd
bleef.*

K. ten Klooster

Verplichte Avondmaalsviering?

Hartelijk dank voor een boeiende vraag van een trouwe abonnee uit Doornspijk. Het gaat in zijn vraag over Numeri 9 vers 13. In dat hoofdstuk lezen wij dat de Heere het volk Israel voorschrijft het pascha te houden op de gezette tijd. Was men niet in de gelegenheid vanwege een wettige reden, bijvoorbeeld omdat men op reis was of vanwege onreinheid, dan was er voor hen een gelegenheid om het pascha een maand later te houden. Het nakomen van deze heilige inzetting van God was verplicht. De man die met opzet of uit onverschilligheid dit gebod des Heeren overtrad moest het met zijn leven bekopen. Het was er de heilige God van Israel om te doen dat Zijn inzettingen serieus genomen moesten worden. Het ging in het pascha immers om een genadig en verkiezend handelen van God? Die gunst had God Zijn volk bewezen, opdat het altoos Hem zou vrezen.

Hetzelfde gold van de besnijdenis. Bij de instelling van dit heilig gebeuren onder Gods volk sprak de Heere al dat nalatigheid op dit gebied met de doodstraf gestraft zou worden. Gods verbond was immers gebroken? Zie Genesis 17 vers 14.

Laten we echter bedenken dat op elke overtreding van een gebod van de Heere de doodstraf staat; zo was het toen en zo is het nog. Denk aan de man die hout sprokkelde op de sabbat, Numeri 15 en aan de vloeker, Leviticus 24. Denk aan de onbedachtzaamheid van Uza, 2 Samuel 6 en de leugen van Ananias en Saffira, Handelingen 5. We kijken er in onze nette maatschappij met de al lang afgeschafte doodstraf wellicht vreemd van op, omdat we blijkbaar geen idee hebben van Gods heiligheid en de ernst der zonde. Wie hiervoor oog krijgt, zal ook verstaan waarom de Borg de dood moest sterven. Dit alles gezegd hebbend, heb ik echter nog niet gezegd wat

de vraag nu eigenlijk is die we moeten beantwoorden. Die luidt als volgt: als deelname aan het pascha verplicht was, op straffe des doods, is deelname aan het Heilig Avondmaal toch ook verplicht? We zien immers duidelijk een lijn doorlopen van het oudtestamentische pascha naar het nieuwtestamentische Heilig Avondmaal? En als het verplicht is dan ziet de praktijk er in de gemeenten van onze soort er toch heel anders uit? Nou, dat is dan de vraag! En wat moet nu het antwoord wezen? Ik zet mijn gedachten hierover op papier in de hoop dat anderen met mij hierover ook nadenken. Ook verwijs ik graag naar de vele en uitgebreide en praktische dingen die ds. Kieviet in ons blad over het Heilig Avondmaal geschreven heeft.

Het eerste wat ik zou willen zeggen is dit: zoals de deelname aan het pascha verplicht was voor een ieder die tot het volk behoorde, zo is ook de deelname aan het Heilig Avondmaal verplicht voor allen die tot Gods volk behoren. Het staat hem en haar niet vrij om te beslissen of men zal gaan of niet. Tot Zijn discipelen gaf de Heere Jezus het bevel: neemt deze beker. En bij de overhandiging van het brood: doet dat tot Mijn gedachtenis, zie Lukas 22 vers 17 en volgende. Paulus herhaalt de woorden van de inzetting van het Heilig Avondmaal in 1 Korinthe 11 vers 24 en schrijft: En als Jezus gedankt had, brak Hij het (brood) en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis.

Dat deelname aan het Heilig Avondmaal voor alle gelovigen verplicht is, wordt ook benadrukt in onze Heidelbergse. Lees maar vraag en antwoord 75, waar onder andere gezegd wordt: "dat Christus mij en alle gelovigen tot Zijn gedachtenis van dit gebroken brood te eten en van deze drinkbe-

ker te drinken bevolen heeft".

En dan heb je natuurlijk ook het Avondmaalsformulier nog, waarin we lezen dat Christus "deze spijze alleen voor Zijn gelovigen verordineerd heeft". Alleen voor de gelovigen, maar dan ook verordineert, beveelt Hij daartoe.

Ik hoef voor onze lezers natuurlijk niet uit te leggen dat we niet alle gemeenteleden als gelovigen zien, als kinderen van God. Was dat maar waar.

Maar goed, laten zij die de Heere vrezen dus met ernst bedenken dat deelname aan het Heilig Avondmaal verplicht is. En als ik niet zeker weet of ik tot hen behoor die Gods Naam ootmoedig vrezen, en dus leven naar Zijn goddelijk bevel, Psalm 119, wat dan? We hebben niet voor niets een week van voorbereiding. Om in die week ten eerste te onderzoeken of men zichzelf vanwege zijn zonden en vloekwaardigheid mishaat, daarom de belovende God aanloopt, Die menigvuldig vergeeft om het bloed van Christus, en liefde in het hart gevoelt om die genadige God nu te dienen en te vrezen!

En weet je wat nu een gezegende voorbereidingsweek is, die tot een eveneens gezegende Avondmaalsviering mag leiden? Dit. Niet, dat je tot de conclusie komt dat je inderdaad genoeg zondekennis, genoeg geloof in Gods belofte en genoeg liefde tot God hebt, maar dat je al met al nog zo'n ellendig zondaar bent, die voor God niet kan bestaan! Zodat je niet kunt belijden dat je in jezelf volkomen en rechtvaardig bent, maar integendeel..."aangezien wij ons leven buiten onszelf in Jezus Christus zoeken, zo bekennen wij daarmede dat wij midden in de dood liggen". Je vindt in jezelf nog vele gebreken en ellendigheid, geen volkomen geloof, geen ijver om God te dienen zoals het behoort, zwakheid des geloofs, boze, vleselijke lusten, enzovoort, enzovoort.

Wat is een gezegende Avondmaalsviering? Moede kom ik, arm en naakt, tot de God Die zalig maakt! Dat is de ware gelovige, de arme van geest, die hongert en dorst naar Christus' gerechtigheid. Die zal God "gewisselijk in genade aannemen".

De vraag is dus niet: weet ik zeker dat ik een kind van God ben, een ware gelovige? Maar geloof ik dat ik een arm zondaar ben, die weet en gelooft: als ik maar de zoom

van Zijn kleet zal aanraken, dan zal ik gezond zijn. Niet voor de (zogenaamd) verzekerde, maar voor degenen die geloofskracht en sterkte nodig hebben, voor hen is ons Pascha geslacht, namelijk Christus, 1 Korinthe 5 vers 7. Die zal met Job ervaren: Ik weet, mijn Verlosser leeft!

Ik weet dat onze geachte vraagsteller nog meer wil horen, maar ik heb vast een eerste aanzet gegeven. Er zijn nog meer vragen, zoals:

moet het dan altijd, maar kán het dan wel altijd, nee toch? En wat te denken van ambtsdragers die niet deelnemen? Geldt de verplichting niet met name hen? Nou, daarover dan een volgende keer verder. En ook bedankt voor de andere binnengekomen vragen!

K. Hoefnagel

Sprekend verleden

De blinde van Jericho Abraham Hellenbroek (10)

Lucas 18:35-43

Het lijden van Christus was aanstaande. Op Zijn weg naar Jeruzalem ontfermde Hij Zich over een blinde.

Gebed

De Heere Jezus naderde Jericho, omringd door de schare. In het verleden had de Heere deze stad in handen gegeven van de Israëlieten. Het was de toegangstad tot het west-Jordaanland. Tegen het bevel van God in was de stad herbouwd door Hiël, wat hem zijn twee zonen kostte. In de tijd van Elia en Elisa was er te Jericho een profetenschool. De waterbron werd door Elisa gezond gemaakt. Josefus schrijft dat er 12.000 priesters woonden. Jericho was een grote stad met veel inwoners. Jericho had Gods rechtvaardigheid in het verleden leren kennen, nu zou Gods barmhartigheid er schitteren. De Zaligmaker was op weg naar Jeruzalem om te lijden. Een blinde werd op het gebed genezen door de Zaligmaker. De man was arm en blind, hij zat aan de weg bedelende. Het is een hele zaak om blind te zijn, maar nog erger als je daarbij ook nog arm bent. In Leviticus 25 staat dat er onder Israël geen bedelaars mochten zijn. Blijkbaar is men ver van de inzettingen van

God afgeweken in het volksleven van Israël. Deze blinde bedelaar hoorde de schare voorbijgaan. Op zijn vraag werd hem gezegd dat Jezus de Nazarener voorbijging. Dit deed de blinde bedelaar roepen: 'Jezus, Gij Zoon Davids, ontferm U mijner.' Hij riep Hem aan als Jezus, dat is Zaligmaker. Hij erkende Hem als de beloofde en lang verwachte Messias. De Joden verwachtten de Messias als de Zoon van David. Dat is meer en anders dan Jezus de Nazarener. De blinde zag meer als de schare. De blinde kon gehoord hebben van de wonderen die de Zaligmaker deed. Die wonderen kon alleen de Messias doen. "Daar nu zoveel kennis en geloof in het hart was, hoe kon daar de tong sprakeloos zijn om de Heere, de enige Geneesmeester aan te lopen? Onmogelijk. En daarom het geloof doet hem spreken: 'Ontferm U mijner.' Hij had buiten twijfel wel gehoord dat Jezus veel ellendigen geholpen had. En daarom bidt hij het ook voor zich. Hij begeert barmhartigheid van de Barmhartige en mededogen van die Hogepriester die medelijden met de mensen heeft." De woorden van de blinde spreken van geloof, nederigheid en vertrouwen. De blinde was ook ijverig en standvastig in het gebed. Toen de schare hem bestrafte, opdat hij zwijgen zou, riep hij zoveel

te meer: Zoon Davids, ontferm U mijner. Hij volhardde in het gebed.

Genezing

Op het gebed stond Jezus stil. Dat was de eerste trap in de genezing van de blinde. Jezus beval dat de blinde tot Hem gebracht zou worden. Met één woord had de Heere hem kunnen genezen, maar Hij wilde het wonder verrichten ten aanschouwen van ieder. Toen de blinde tot Hem gebracht was, vroeg Hij wat de wens van die blinde was: 'wat wilt gij dat Ik u doen zal?' De Heere wist wel wat zijn begeerte was, maar hij wilde het uit zijn eigen mond horen. Zo zouden anderen horen van het geloof en vertrouwen van deze blinde. De blinde antwoordde: 'Heere, dat ik ziende mag worden.' Eerst had hij Jezus Zoon genoemd, nu noemde hij Hem Heere. Hij zag iets van Zijn Godheid. Hij vroeg om ziende te worden. Het grondwoord betekent eigenlijk: weer ziende worden. Het lijkt erop dat hij tevoren heeft kunnen zien. 'Jezus zeide tot hem: word ziende.' Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. Op het woord van Jezus werd de blinde ziende. Door Zijn krachtadig bevel roept Hij de dingen die niet zijn alsof zij waren. Opmerkelijk is ook wat de Zaligmaker verder zegt: 'Uw geloof heeft u behouden.' De blinde ge-

*De Zaligmaker
was op
weg naar
Jeruzalem om
te lijden.*

*Als u Jezus, de
Medicijn-
meester der
blinden, niet
begeert is dat
een bewijs
dat u Hem
niet kent.*

loofde dat Jezus hem ziende kon maken. Maar het zaligmakend geloof is niet uitgesloten. Het zaligmakende geloof kent ook het wondergeloof. De blinde wordt niet alleen naar het lichaam, maar ook naar de ziel behouden. 'En terstond werd hij ziende.' De blinde kon zien. Hemel en aarde nam hij waar. God alleen kan blinden het gezicht geven. Het gevolg was dat hij de Heere Jezus volgde en God verheerlijkte. Hij dankte God voor het wonder wat gebeurd was. 'Al het volk, dat ziende, gaf Gode lof. Het volk maakte de Heere groot. Zij zagen het niet als duivelswerk. 'Geloofd zij de Heere God, de God Israëls, Die alleen wonderen doet.'

Toepassing

Het wonder dat plaatsvond zou de Joden moeten overtuigen en ons verzekeren dat deze Jezus de ware Zaligmaker is, de Messias Die in de wereld zou komen. De Messias werd verwacht als de Zoon van God Die krachtig zou werken. Dat is gebeurd in de genezing van de blinde. De Messias zou ook een waar mens zijn uit het zaad van David. In Jesaja 35:5 staat dat hij de ogen der blinden open zou doen als een kenmerk van zijn Messiasschap.

Wij zijn allen van nature geestelijk blind. Onze ziel kan niet meer zien. We zijn niet alleen blind, maar ook arm. We zijn machteloos om onszelf te redden. We zijn ellendig, jammerlijk, arm, naakt en blind. Zo zitten wij aan de weg waar de Heere ons voorbij gaat. Christus komt dagelijks tot ons in de verkondiging van het Evangelie. De gezanten van Christus roepen blinden en kreupelen tot Christus. De Heere spreekt dikwijls tot geestelijk blinden: word ziende, en zij worden ziende.

De blinde wereld ziet niet eens om naar deze Medicijnmeester. Duizenden vragen niet eens naar Jezus. Nog minder roepen zij tot Hem. Zij begeren niet dat Hij Zich over hen zou ontfermen. Zij hebben de duisternis liever als het licht. Hellenbroek noemt de oorzaak: "Omdat de meeste mensen

niet weten dat zij blind zijn, zij kennen hun geestelijke duisternis niet, maar zij menen dat zij zien, net als de ongelukkige farizeeën." Zij denken te klein over het geestelijk zien van de ziel, waardoor men God en Jezus tot zaligheid kent. Het is een dodelijk teken niet te weten dat je blind bent, dan is er geen genezen aan. Als u Jezus, de Medicijnmeester der blinden, niet begeert is dat een bewijs dat u Hem niet kent. Dat is een teken dat u niet behouden zult worden. Als Jezus is voorbijgegaan zult u te laat roepen: Ontfermt U mijner. Dan zult u in uw blindheid sterven.

Onbekeerden, ziet net als deze blinde uit naar de Medicijnmeester. Het is nog de dag der zaligheid en Jezus is nog gereed en bereid om u te genezen. "Ga, zet u als een arme bedelaar aan de weg van het Evangelie neer, met een indruk van uw machteloze staat, zonder geld en zonder prijs, ledig en arm, in die gestalte, daar al de beloften van het Evangelie aan gedaan zijn." Vraag toch ernstig naar de Heere Jezus. Schreeuw het uit en roep Hem achterna. Rust niet voor Hij Zich over u ontfermt. Ga naar de Heere Jezus toe. Laat uw smeking zijn: Heere, dat ik ziende mag worden. Dat ik door het geloof U mag zien en kennen. Dat

ik de ijdelheid van de wereld mag zien, mijn zondige ellendestaat en verdoemelijke onmacht, dat ik vooral U eens zien mag in het eeuwige leven. "En ik kan u verzekeren: O, de Heere Jezus Die zou dan ook op u zien, uw geloof dat zou u behouden en Hij zou ook tot u zeggen: word ziende."

Kinderen Gods zijn genezen van hun geestelijke blindheid. Laat de genezen blinde u tot een voorbeeld zijn: volg Jezus na en verheerlijk God. De navolging van Jezus is het grootste bewijs van dankbaarheid. Geef God de eer van het genadewonder aan u geschied. Erken Zijn wijsheid, genade en vrijmacht. Gebruik altijd het geestelijke licht tot eer van God. De schare heeft God verheerlijkt, zou u dan zwijgen? "En voorzeker, Hij zal dat geestelijke licht hoe langer hoe meer in u vermeerderen. En gij zult bereid worden door deze weg tot die staat daar gij zonder enige overblijfselen van geestelijke blindheid, nu niet meer zien zult als door een spiegel in een duistere rede, en daar gij het hier begonnen werk eeuwig zult vervolgen, Jezus en het Lam volgende, waar het ook henen gaat en God verheerlijkende, tot in een eindeloze eeuwigheid."

A. van Heteren

Boekbesprekingen

Ds. P. van Ruitenburch, Liefdedienst, gebonden, 71 blz., € 9,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2513-3.

Het dienen van de Heere is liefdedienst. Het leven voor jezelf en voor deze wereld is slavendienst. Een rechtzinnige leer en een net leven zonder de vreze des Heeren is ten diepste ook slavendienst. Een zuivere leer en een strikte manier van leven is tekort voor de eeuwigheid. Het dienen van de Heere is wandelen op de smalle weg en een kruisigen van het eigen ik. Ds. Van Ruitenburch probeert vanuit de Schrift duidelijk te maken waarom het goed is de Heere te dienen. De ondertitel

van het boekje luidt: 'om jaloers op te worden.' De titel van het boekje is afkomstig uit de bekende Psalmregel: 'Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.' In het voorwoord staat terecht: "Alleen de Heere kan werkelijk onze ogen openen voor de liefdedienst. Toch wil ik in dit boekje een aanzet geven, een aantal redenen waarom het goed is om de Heere te zoeken. In dit boekje zoeken we naar de enige troost. Een troost voor leven en sterven, voor ziel en lichaam." Tenslotte wil ik een citaat geven van blz. 30 waarin het gaat over de vreugde van de vergeving: "Mooi als je een lichtpuntje ziet, maar nog groter wonder als Christus

Zich openbaart en je al je vertrouwen op Hem leert stellen om uit louter genade zalig te worden, alleen om de verdienste van Christus. Stel je voor dat de volmaakte verdienste van Christus, Zijn gerechtigheid en heiligheid mij toegerekend wordt! Dan is het net of ik nooit eerder zonden heb gedaan, en alsof ik zelf aan Gods wet voldaan had. Je kunt je geluk niet op en je hart loopt over van vreugde. Lees daarover bijvoorbeeld Zondag 23 uit de Heidelbergse Catechismus. Gods kinderen hebben niet allemaal dezelfde hoeveelheid blijdschap. Dat hangt af van de sterkte van hun geloof en van het heilig inzicht dat de Geest schenkt. Maar als Hij Christus aan je hart toepast zijn we de koning te rijk. Zo ver het westen verwijderd is van 't oosten, zover heeft hij om onze ziel te troosten, van ons de schuld en zonden weggedaan.”

Ds. M.A. Kempeneers, Ik ben de Opstanding en het Leven gebonden, 95 blz., €12,95, Uitgeverij Om Sions Wil, Gouda, ISBN 978-90-74787-82-6.

Dit keurig verzorgde boekje bevat overdenkingen over Johannes 11. In het voorjaar van 2011 heeft ds. Kempeneers een serie preken gehouden over Johannes 11 die nu zijn omgewerkt tot kleinere meditatieve Bijbelstudies. Johannes 11 bevat veel lessen voor het geestelijke leven. Kernzaken zoals verkiezing, bevinding en beproeving komen aan de orde. Ook de doodsstaat en het ongeloof hebben een plaats. Daarnaast zijn er lijnen getrokken naar het sociale leven. Zo wordt er aandacht besteed aan condoleancebezoek. We wensen dit inhoudsvolle boekje in de handen van jong en oud. Op blz. 60 en 61 worden mooie dingen gezegd over de kortste tekst in de Bijbel: 'Jezus weende.' We willen daar iets van doorgeven: "opnieuw is daar veel over te zeggen, want in het Grieks wordt hier een ander woord voor 'wenen' gebruikt, dan wat er in vers 33 voor Maria en de Joden wordt gebruikt. Het woord dat in die tekst wordt gebruikt, wijst op 'klagen', op 'luid schreien.' Maar hier in vers

35 wordt een woord gebruikt dat wijst op een stil laten vloeien van de tranen. Jezus weende! Dat deed Hij, omdat Hij een echt Mens was. Het Evangelie naar Johannes benadrukt niet alleen de Godheid van Jezus, maar ook zijn Mens-zijn. Zijn Godheid treffen we al in de eerste verzen van het Johannes-evangelie aan: '... het Woord (dat is: Jezus) was bij God en het Woord was God en het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond'. Maar hier laat Johannes ons zien dat Jezus ook echt Mens was. Jezus weende. Dat wenen hoort bij het mens-zijn. Van de engelen lezen we niet dat ze wenen. Wel dat er blijdschap is bij de engelen. Wenen hoort bij het mens-zijn. Johannes heeft het ogenblik waarop hij de Heere Jezus heeft zien wenen nooit meer vergeten. Johannes gebruikt in het Grieks een woordje voor 'wenen' dat maar één keer in de Bijbel voorkomt. Zoals gezegd: voor het 'wenen' van de Joden, in vers 33, gebruikt hij een woord dat wijst op 'luidruchtig wenen', op jammeren, klagen, met veel misbaar de aandacht trekken. Zo heeft de Heere Jezus niet geweend. Hij zei niet veel, maar de tranen stroomden over Zijn wangen. Hij voelde smart om de scheiding die de dood maakte. Hij zal ook nog eens extra geschokt zijn vanwege het sterven van een jong iemand als Lazarus. Ik vermoed althans dat Lazarus nog niet oud is geweest.”

Ds. J. Catsburg, De rechtvaardiging van de goddeloze, 70 blz., paperback, € 8,95, Uitgeverij Om Sions Wil, Gouda, ISBN 978-90-74787-92-5. In 14 artikelen behandelt ds. J. Catsburg de rechtvaardiging van de goddeloze. Dit boekje biedt stof tot nadenken en bezinning. Duidelijk wordt gezegd dat niets dan de voldoening van Jezus Christus de enige verantwoording is in Gods vierschaar. Niet de bevinding of wat dan ook. Op blz. 19 staat "Alleen Christus' gerechtigheid hebben we nodig als onze verantwoording voor Gods vierschaar." De auteur geeft op blz. 55 een samenvatting die we weergeven: "We komen tot een samenvatting, gebruikend het beeld

van de koophandel. Daar is een rekening, toerekening en afrekening. Gelet op Christus' eeuwige Borgtocht kunnen we spreken van de toerekening die van eeuwigheid geschied is. Vervolgens ligt de toerekening in de opstanding van Christus, Die gestorven is om onze zonden en opgewekt is tot onze rechtvaardigmaking. Ten slotte vindt de toerekening plaats met persoonlijke toepassing aan elke uitverkoren zondaar, als God hem roept vanuit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Dan toch rekent God hem Christus' gerechtigheid toe en schenkt die gerechtigheid in de totale afsnijding, waarin de goddeloze God gaat rechtvaardigen. Dat is het moment, dat God de goddeloze rechtvaardigt en hem recht schenkt tot het eeuwige leven op grond van Christus' aangebrachte gerechtigheid. In die weg komt de zondaar door een geschonken geloof tot de omhelzing van Christus, Die geschonken wordt in de lege hand. Duidelijk moge nu zijn, dat de toerekening in orde voorafgaat aan de aanneming." Tenslotte geef ik enkele regels weer die staan op blz. 58 "Juist hier is een kromme weg in de hedendaagse prediking. Men dringt aan tot het aannemen van Jezus buiten de Rechter om. Men predikt het aannemen van de gave vóór de gave. Dat nu noemen we diefstal! Calvijn zegt terecht, dat we de gemeente moeten slepen voor het aangezicht van God de Rechter. Daar leren we onze vrome jas verliezen. Daar gaan we voor en onder God verloren. Daar leren we een verdoemend God liefkrijgen. En juist daar, en daar alléén wordt ons het geschenk van het Goddelijk alvermogen, het geschenk van Gods soeverein welbehagen geschonken, DE CHRISTUS GODS! Zo leren we de Heere Jezus kennen als gekomen zijnde om te zoeken en te vinden hetgeen verloren is. We moeten toch weten, bevindelijk, waartoe we een Borg nodig hebben voor onze ziel. Er moet toch plaatsgemaakt worden voor die enige Naam onder de hemel gegeven door welke wij moeten zalig worden! Laat u daarom niets in de handen stoppen eer ge voor God een bedelaar geworden zijt,

verloren in Adam. Tot het volk op het vlakke des velds, vertreden in hun bloed, gaat de Evangelieprediking uit. Zij leren op de school van de Heilige Geest: 'Ik ben ellendig en arm, maar de Heere denkt aan mij!'"

Ds. J.J. van Ekeveld, Het krijgen van teksten, brochure, 30 blz., € 2,50, Lectori Salutem nr. 136, ISBN 978-90-76973-49-4.

Het krijgen van teksten dient een wettige plaats te hebben in het geloofsleven. De auteur schreef een brochure om leiding te geven aan hen die worstelen met vragen aangaande dit onderwerp. Ds. I. Kieviet, die in het verleden hierover geschreven heeft, wordt aangehaald op blz. 3: "Teksten onmiddellijk horen in ons bewustzijn. De Heilige Geest kan rechtstreeks in ons bewustzijn allerlei Schriftwoorden, beloften en waarheden indragen. Wanneer de Heilige Geest dit doet zal een dergelijk schriftwoord kracht doen in ons hart en in ons gemoed. Onze ouden zeiden wel eens: Dan komt er geloof in mee. Dit alles doet zich dus voor in ons innerlijk. We

behoeven dus niet te denken aan een horen of zien, waarbij onze zintuigen betrokken zijn. De Heilige Geest kan in ons bewustzijn met kracht een schriftwoord doen dalen tot onderwijzing, ontdekking, vertroosting, bemoediging of beschaming. Gods kinderen weten wat dit alles inhoudt." Op blz. 18 geeft de auteur de volgende omschrijving: "Het wil zeggen dat de Heilige Geest een schriftwoord in ons binnenste brengt, zodat er kracht vanuit gaat, zodat het is tot onderwijs en opscherping van het geestelijke leven." In de brochure wordt ook over misvatting en wildgroei op het gebied van het krijgen van teksten geschreven. Onderscheid wordt gemaakt tussen voorkomende en indalende waarheden (blz. 21). De auteur onderstreept dat ook een belangrijke vraag is als het gaat over het krijgen van teksten: "Hoe was het ervoor, hoe was het eronder en hoe was het erna?" (blz. 23).

Verrassend Texel
v.a. € 649,- **Maandje d'r uit...**
ZOEK EN BOEK VIA WWW.DEVERRASSING.NL
OF NEEM CONTACT OP MET: 0222 31 89 06

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging
Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn
**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**
(0172) 23 33 38
Wij verzorgen alleen begravenissen
Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Rust en ontspanning in de prachtige Vulkaaneifel!

(dichtbij Friedensstimme-gemeente)

Ruime appartementen te huur

Inl.: 0049-6594258990 en www.huizesolagratia.nl

gereformeerde BIJBELSTICHTING
Statenvertaling
ook in de toekomst

Statenvertaling: ook in de toekomst. Dat is het thema van de brochure die momenteel op grote schaal door vrijwilligers wordt verspreid om nieuwe donateurs voor de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) te werven. Al voor € 2,50 per jaar kunt u het werk van de GBS steunen. U ontvangt dan vier maal per jaar ons mooie informatieve blad Standvastig, met daarin ook een speciale rubriek voor de kinderen.

De doelstelling van de GBS? Het verspreiden van Bijbels in nauwgezette vertalingen over de gehele wereld. In ons land zorgt de GBS voor betaalbare Bijbels (al vanaf € 8,-) in de Statenvertaling. Er zijn ook diverse uitvoeringen compleet met de kanttekeningen.

**U hebt de folder nog niet ontvangen?
Of wilt u ons helpen en zich opgeven als donateur?**

Stuur dan de volledig ingevulde bon zonder postzegel naar ons antwoordnummer of geef u op per e-mail.
U kunt e-mailen naar: j.haalboom@gereformeerdebijbelstichting.nl

Postbus 168
4140 AD Leerdam
T (0345) 61 01 55
info@gereformeerdebijbelstichting.nl

BON In envelop, zonder postzegel, opsturen naar:
GBS, Atf. Donateursadmin., Antw.nr. 2809, 4140 WB Leerdam

De heer / mev. / fam.:
• Straatnaam + huisnr.:
• Postcode + plaats:
• Bsnr. - of gironummer:
• Telefoon:
• E-mailadres:
• Datum: Handtekening:

■ Ja, ik geef mij op als donateur van de Gereformeerde Bijbelstichting. Mijn bijdrage (minimaal € 2,50 per jaar) zal ik overmaken nadat u mij in de maand juni (tegelijk met Standvastig) een acceptatieformulier hebt toegestuurd.
■ Ja, en ik ontvang graag, als donateur, een set met 6 kaarten.

Elke nieuwe donateur ontvangt een set met 6 kaarten van historische kerkgebouwen als welkomstgeschenk
Wilt u deze kaarten ontvangen? Kruis dit aan op de aanmeldbon.

www.gbs.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646